

تبعیت از دستورالعمل های پیشگیری کننده از انتقال کووید-۱۹ در اتاق عمل

امین درخشان^۱، آرمین فریدونی^{۲*}، اسماعیل تیموری^۳، مریم قنواتی^۴، زهرا ملکی^۵

۱. دانشجوی پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی آجا، تهران، ایران
۲. دپارتمان تکنولوژی اتاق عمل، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران (نویسنده مسئول)
۳. دپارتمان تکنولوژی اتاق عمل، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی آجا، تهران، ایران
۴. دپارتمان تکنولوژی اتاق عمل، دانشکده پرستاری و مامایی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران
۵. دانشجوی دکترای تخصصی اپیدمیولوژی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

چکیده:

مقدمه: اتاق عمل یکی از مهم ترین بخش های یک بیمارستان و مراقبت های جراحی جز کلیدی هر سیستم بهداشتی می باشد. در حین جراحی های فوری و اوژانسی و در طی مراحل بیهوشی، تولید آئروسول ها و دود جراحی در اتاق عمل از انتقال Covid-19 به اعضای تیم جراحی حمایت می کند. بنابراین، تبعیت اعضای تیم جراحی از دستورالعمل های WHO برای پیشگیری از ابتلا به Covid-19 در اتاق عمل در شرایط پاندمیک ویروس کووید-۱۹ ضروری خواهد بود. اگرچه امروزه تولید واکسن باعث کاهش مرگ و میر و ابتلا به بیماری کووید-۱۹ شده است اما به گزارش مجله ساینس ایجاد واریانت های جدید ویروس کووید-۱۹ به علت جهش های متوالی در این ویروس، احتمال اثربخشی واکسیناسیون را به مخاطره انداخته است. از طرفی رضایت شغلی متخصصین مراقبت سلامت تحت تاثیر عوامل متعددی مانند تنش های جسمی و روحی، وضعیت رفاهی، شرایط محیط کار و حجم کار قرار دارد. مطالعات گذشته رضایت شغلی نسبتا مناسب را در پاندمیک کووید-۱۹ گزارش می دهد. محققین معتقدند که رضایت شغلی ممکن است مستقیما با اجرای موثر دستورالعمل های پیشگیری از کووید-۱۹ در ارتباط باشد. لذا مطالعه حاضر برای اولین بار در ایران با هدف تعیین تبعیت از دستورالعمل های پیشگیری کننده از انتقال کووید-۱۹ و ارتباط آن با میزان رضایت شغلی در پرستاران اتاق عمل طراحی و اجرا شد.

روش کار: این مطالعه مقطعی بر روی ۹۶۲ پرستاران اتاق عمل در ۱۵ کلان شهر ایران از سال ۱۴۰۰ انجام شد. روش نمونه گیری در این پژوهش چندمرحله ای بود. در ابتدا ۱۵ کلان شهر در کشور ایران انتخاب شد و سپس ۳ بیمارستان اصلی پذیرش کننده بیماران کووید-۱۹ در هر کلان شهر (خوشه) به صورت تصادفی ساده انتخاب شدند. در مرحله بعد، لیست اسامی پرستاران اتاق عمل از مراکز بیمارستانی تهیه شد. سپس لینک پرسشنامه آنلاین از طریق واتساپ، تلگرام و اینستاگرام بصورت تصادفی ساده برای گروه هدف ارسال گردید. معیارهای ورود به مطالعه شامل حداقل مدرک کاردانی اتاق عمل و حداقل ۳ ماه سابقه کار به عنوان پرستار اسکراب یا سیرکولر در اتاق عمل بود. معیارهای خروج از مطالعه نیز نقص در تکمیل پرسشنامه و انتقال به سایر بخش ها یا بیمارستان ها بود. در طراحی پرسشنامه آنلاین IP filtering برای جلوگیری از پاسخ های تکراری استفاده شد و شرکت کنندگان در هر زمانی می توانستند از تکمیل پرسشنامه خودداری کنند. در مطالعه حاضر از ۳ پرسشنامه شامل: پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک (سن، جنسیت، وضعیت تاهل، میزان تحصیلات، وضعیت استخدامی، نوع بیمارستان، سابقه کار و رشته تحصیلی)، پرسشنامه رضایت شغلی مینه سوتا (MSQ) و پرسشنامه محقق ساخته دستورالعمل های پیشگیری کننده از انتقال کووید-۱۹ در اتاق عمل استفاده شد. روایی و پایایی ابزار مورد تایید قرار گرفت. داده های جمع آوری شده به وسیله نرم افزار SPSS نسخه ۲۶ تجزیه و تحلیل شدند. P-value کمتر از ۰/۰۵ از لحاظ آماری معنی دار در نظر گرفته شد.

یافته ها: میانگین سنی ۹۲۶ پرستار اتاق عمل شرکت کننده در مطالعه $28/81 \pm 5/64$ سال بود. اکثریت شرکت کنندگان را زنان مجرد تشکیل دادند. بین سن، وضعیت تاهل، وضعیت استخدامی و ابتلا به کووید ۱۹ با رضایت شغلی ارتباط معنی داری وجود داشت. بیشترین رضایت شغلی مربوط به افراد جوان با گروه سنی ۲۰-۳۰ سال، دارای سابقه کاری ۵-۱ سال و وضعیت استخدامی قرار دادی بود. آزمون کای اسکور نشان داد که افرادی که رضایت شغلی بالاتری داشتند کمتر به کووید-۱۹ مبتلا شدند. میانگین رضایت شغلی شرکت کنندگان در مطالعه $51/15 \pm 11/45$ بود. نتایج این مطالعه با استفاده از آزمون کای اسکور نشان داد که بین رضایت شغلی و میزان تبعیت از دستورالعمل های پیشگیری کننده از کووید-۱۹ رابطه معناداری ($P\text{-value} \leq 0.001$) وجود دارد به این صورت که هرچه رضایت شغلی پرستاران اتاق عمل بیشتر شود میزان تبعیت از دستورالعمل های پیشگیری کننده از کووید-۱۹ نیز بیشتر خواهد شد.

بحث و نتیجه گیری: این مطالعه بر اهمیت رضایت شغلی پرستاران اتاق عمل به ویژه در پاندمی کووید-۱۹ تاکید دارد و نشان داده شده است که رضایت شغلی می تواند باعث بهبود تبعیت از پروتکل های بهداشتی در پرستاران

اتاق عمل گردد. همچنین بهینه سازی زیرساخت‌ها، بهبود تصمیم‌های مدیریتی و افزایش نیرو در شرایط بحران، می‌تواند بر کیفیت عملکرد پرستاران اتاق عمل و رضایت شغلی آن‌ها تأثیرگذار باشد. نتایج مطالعه حاضر می‌تواند در سایر پاندمیک‌هایی که ممکن است در آینده اتفاق بیفتد مورد توجه قرار بگیرد.

واژگان کلیدی: ویروس کرونا، کووید-۱۹، اتاق عمل، رضایت شغلی